

Kontroverze s Windowsima 10

Dok smo se odmarali, pojavili su se Windowsi 10 i odmah izazvali gomilu protesta. Korisnicima verzija 7 i 8 nudi se "besplatan" *upgrade*, ali treba požuriti jer je "poklon" vremenski ograničen. Korisnici koji su pristali na ponudu uskoro su uvidjeli da novi Windowsi generiraju ogroman mrežni promet. Radoznalci su pokrenuli istragu i pronašli zanimljive stvari.

Prije svega, mnogi se pitaju što je s "devetkom"? Zašto je Microsoft odlučio preskočiti jedan broj u razvojnoj liniji? Opći je konsenzus da Osmica nije postigla uspjeh koji je očekivan, jer je donijela previše promjena koje korisnici nisu dobro prihvatili. Preskakanjem devetke sugerira se kako je napravljen velik odmak od tog neuspjeha.

Pa hajdemo vidjeti koje novosti donosi desetka. Najprije je otkriveno da se za distribuciju koristi *torrent* tehnologija. Svatko tko instalira desetku postaje, bez svog znanja, još jedno čvorište s kojega i drugi mogu skinuti desetku. Zaboga, pa ljudi plaćaju svoj mrežni promet, s kojim pravom Microsoft bez pitanja koristi taj promet u svoje svrhe? Brzo je otkriveno da se ta "opcija" može isključiti, što su spremniji korisnici i napravili. A što je s ostalima?

Korisnik koji je na more otišao sa stickom i pretplatom na 1 GB podatkovnog prometa zvao me s plaže, pitajući kako je moguće da je napravio preko 3,5 GB prometa, kad je samo čitao poštu? To je otprilike veličina instalacije novih Windowsa, pa sam ga pitao da li je možda instalirao Windowse 10? Odgovorio je su mu se sami instalirali iako nije potvrdio da ih želi instalirati. To nas dovodi do druge kontroverze. Čini se da je korisnik imao uključenu automatsku instalaciju zakrpa, pa ga onda valjda i ne treba pitati da li želi instalirati novu verziju Windowsa? Potvrda za to se uskoro pojavila u obliku [članka](#) [1] koji potvrđuje ovu pretpostavku. Microsoft je na upit odgovorio da se instalacijske datoteke skinu s mreže i bit će spremne su za instaliranje, kad se korisnik jednom odluči za to. Ajme ljubaznosti prema korisniku?! A što ako korisnik nikad ne odluči instalirati desetku? Potrošen mu je mrežni promet i prostor na disku za nešto što mu ne treba! Čini se da je Microsoft odlučio da korisnike ne treba pitati za mišljenje, jer ljudi, kad imaju priliku birati, biraju pogrešno! Zar to ne podsjeća na SF antiutopije?

Najveće je napade desetka doživjela od strane zagovornika privatnosti. Oni su vrlo oštri u napadima, tvrde da vlada više ne mora provaljivati u naše stanove dok nismo kod kuće da bi instalirala bube za prisluškivanje. Sada te bube sami unosimo u svoje stanove, u obliku pametnih telefona i računala s Windowsima 10. Sve je upakirano u uslugu koju želimo i koju ne možemo odbiti, a onako usput dajemo svoju intimu nekome na raspolaganje. Ovakav oštar napad traži argumentaciju. Čini se da ima nešto u tome, naime s desetkom dolazi softver nazvan Cortana, kojem se mogu zadavati glasovne naredbe. Kao, Cortana, pokreni Outlook i otvori novu poruku za Marka. Super, više ne moramo klikati. No takva usluga prije svega znači da je mikrofon cijelo vrijeme uključen. Cortana koristi bazu glasova koja je u oblaku, pa se tako i ono što mi govorimo šalje u taj oblak, kako bi nam se "pružila bolja usluga". Zagovornici privatnosti kažu da je u desetku ugrađen i *key logger*, softver koji u oblak šalje sve što tipkamo na računalu.

Tehnički potkovani, napredni korisnici traže načine da se te špijunske funkcije isključe. Pronašli su ih, poisključivali sve što se moglo, da bi ustanovili da Windowsi i dalje šalju neke informacije u mrežu.

Onda je stigla vijest da će Microsoft imati moć deinstalirati s naših računala nelegalan softver! Sada je zaista vrijeme da se zapitamo tko je vlasnik naših računala? Microsoft, jer on sada instalira i deinstalira softver, snima naše razgovore, prikuplja podatke, a sve bez pristanka korisnika?

Zagovornici prava na privatnost upozoravaju da stiže još jedna prijetnja: *Internet of things*. U budućće će nas prisluškivati naši hladnjaci, brave na vratima i kojekakvi senzori, koji će podatke slati u Mrežu. Netko će imati moć nad nama, znati će kada smo u kući, koje TV programe gledamo, što nam je u hladnjaku, tko nas posjećuje. Vrli novi svijet kuca na vrata, a mi se pasivno pokoravamo.

Dakle po povratku s odmora našli smo mnoštvo zanimljivog štiva za čitanje. No intrigira nešto što nismo našli u novinskim natpisima. Dok jedni tvrde da je to što donose Windows 10 "nova norma", pa makar im se to i ne sviđa previše, nitko se nije zapitao što Windowsi 10 znače u poslovnom okruženju? Zamislite da radite za tvrtku čija pozicija na tržištu ovisi o čuvanju poslovnih tajni. Zamislite da radite za neku državnu instituciju koja je obavezna čuvati tajnost na primjer osobnih podataka građana. Što za vaš posao znači unošenje u urede računala s Windowsima 10? Odgovorite sami.

Osobno, nisam instalirao "desetku", a po svemu sudeći niti neću. Osim ako to Microsoft ne učini sam, ne pitajući me za mišljenje.

Trebalo bi imati na raspolaganju mali lab, testno okruženje, pa na jedno računalo instalirati Windowse 10 i onda presretati mrežni promet, analizirati ga, te tako ustanoviti što je od svega navedenog istinito. No ako je i pola od toga istina, vrijeme je da se zabrinemo i iskažemo svoje protivljenje. Ako korisnici nisu dobro prihvatili Osmicu, što će tek biti s Desetkom?

ned, 2015-09-13 23:38 - Aco Dmitrović **Vijesti:** [Sigurnost](#) [2]

Vote: 5

Vaša ocjena: Nema Average: 5 (3 votes)

Source URL: <https://sysportal.carnet.hr/node/1564>

Links

[1] <http://www.pcgamer.com/windows-10-is-sneaking-onto-new-windows-7-and-8-installs-without-permission/>

[2] <https://sysportal.carnet.hr/taxonomy/term/13>